

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ,
ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑΤΑ Α' & Β'

Ταχ. Δ/ση: Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ 37

Τ.Κ. – Πόλη: 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ

Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr

email: dode@minedu.gov.gr

Πληροφορίες:

α. Για ΓΕΛ: Μ. Ζαμπέλη 210-344 2690
Δ. Τσόλκα 210-344 2072
Σ. Τσακαλάκη 210-344 2689
Ε. Αναγνωστοπούλου 210-344 2699
Κ. Καραπρώιμου 210-344 2699

β. Για ΕΠΑΛ: Ε. Γκαβογιαννάκη (210 3442133),
Ε. Πλατάνα (210 3442693)
Δ. Παπαδόπουλος (210 3442688)
Β. Καραστάθη (210 3442100)
Δ. Φούγιας (210 3442075)

Μαρούσι 9 - 3 - 2021

Αρ. Πρωτ. Βαθμός Προτερ
Φ.251/ 27921 /Α5

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

- ΠΡΟΣ:** 1. Περιφερειακούς Διευθυντές Εκπαίδευσης
(Έδρες τους)
2. Διευθυντές των Δ/σεων Δ.Ε. (Έδρες τους)
3. Όλα τα ΓΕΛ, ΕΠΑΛ και τα Λύκεια Ειδικής
Αγωγής και Εκπ/σης ΕΑΕ και ΕΝΕΕΓΥΛ
(δια των Δ/σεων Δ.Ε.)
4. ΚΕΣΥ
(δια των Περιφερειακών Δ/σεων Εκπ/σης)

ΘΕΜΑ: Υποβολή δικαιολογητικών για προφορική ή γραπτή εξέταση υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, βάσει του Ν.3699/2008, στις Πανελλαδικές Εξετάσεις ΓΕΛ και ΕΠΑΛ έτους 2021, για εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ - ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Με τις διατάξεις του Ν.3699/2008 (ΦΕΚ 199 Α'), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 28 του Ν.4186/2013 (ΦΕΚ 193 Α') και με το άρθρο 51 του Ν.4547/2018 (ΦΕΚ 102 Α'), ρυθμίζονται τα θέματα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης των υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή ειδικές μαθησιακές δυσκολίες. Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 51 του Ν.4547/2018, όπου στις διατάξεις του Ν.3699/2008 αναφέρονται τα ΚΕΔΔΥ, από την παύση της λειτουργίας τους και την έναρξη της λειτουργίας των ΚΕΣΥ, νοούνται τα ΚΕΣΥ.

Με την αριθ.Φ.251/22806/Α5/2021 Υπουργική Απόφαση η οποία δημοσιεύθηκε στις 8 Μαρτίου 2021 στο ΦΕΚ 897 Β', καθορίζεται ο τρόπος εξέτασης των υποψηφίων με αναπηρία και με ειδικές εκπαιδευτικές

ανάγκες που αναφέρονται στο άρθρο 3 του Ν.3699/2008 (ΦΕΚ 199 Α'), καθώς και αυτών που πάσχουν από κάταγμα ή άλλη προσωρινή βλάβη των άνω άκρων που καθιστά αδύνατη τη χρήση τους για γραφή στις πανελλαδικές εξετάσεις ΓΕΛ και ΕΠΑΛ για εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Σε εφαρμογή αυτών, με την παρούσα εγκύκλιο, σας ενημερώνουμε **για τον τρόπο εξέτασης των πανελλαδικά εξεταζόμενων μαθημάτων, καθώς και τη διαδικασία χορήγησης των γνωματεύσεων** που αφορούν στους υποψηφίους (**μαθητές τελευταίας τάξης και αποφοίτους**), οι οποίοι θα συμμετάσχουν στις πανελλαδικές εξετάσεις των ΓΕΛ και των ΕΠΑΛ για εισαγωγή στις Σχολές ή τα Τμήματα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

A. ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΠΟΥ ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΙ ΠΡΟΦΟΡΙΚΑ

1. Εξετάζονται προφορικά, κατόπιν αίτησής τους, οι υποψήφιοι που αδυνατούν να υποστούν γραπτή εξέταση επειδή:

- i) είναι **τυφλοί**, σύμφωνα με τον Ν.958/1979 (ΦΕΚ 191 Α') ή έχουν ποσοστό αναπηρίας στην όρασή τους τουλάχιστον 67% ή είναι αμβλύωπες με ποσοστό αναπηρίας στην όρασή τους τουλάχιστον 67%,
- ii) έχουν **κινητική αναπηρία** μόνιμη ή προσωρινή τουλάχιστον 67%, που συνδέεται με τα άνω άκρα,
- iii) πάσχουν από **σπαστικότητα των άνω άκρων**,
- iv) παρουσιάζουν ειδικές μαθησιακές δυσκολίες όπως **δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαριθμσία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία**.

Η σχετική αίτηση υποβάλλεται στο Λύκειο κατάθεσης της Αίτησης-Δήλωσης για συμμετοχή στις πανελλαδικές εξετάσεις συνοδευόμενη από γνωμάτευση που χορηγείται από την Υγειονομική Επιτροπή του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ) του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ) για τις περιπτώσεις (i) έως και (iii).

Για την περίπτωση (iv) απαιτείται γνωμάτευση από τα οικεία Κέντρα Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ) ή τα Κοινοτικά Κέντρα Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων του άρθρου 51 του Ν.4547/2018 (ΦΕΚ 102 Α') ή τα πιστοποιημένα από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα (ΙΠΔ), στην οποία **θα αναγράφεται ακριβώς η ειδική μαθησιακή δυσκολία του υποψηφίου** έτσι όπως αναφέρεται στην ως άνω περίπτωση (iv) **και η παραπομπή του για προφορική εξέταση**, καθώς και ο χρόνος επαναξιολόγησής του, εφόσον απαιτείται από την κείμενη νομοθεσία.

2. Επίσης προφορικά εξετάζονται οι υποψήφιοι με σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες, παραβατική συμπεριφορά **λόγω κακοποίησης, γονεϊκής παραμέλησης και εγκατάλειψης ή λόγω ενδοοικογενειακής βίας**, εφόσον υποβάλουν γνωμάτευση ότι έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αδυνατούν να υποστούν γραπτή εξέταση.

Στην περίπτωση αυτή, η γνωμάτευση χορηγείται από το οικείο Κέντρο Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ) ή τα Κοινοτικά Κέντρα Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων ή τα Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα (ΙΠΔ) άλλων Υπουργείων, ύστερα από προσκόμιση είτε ιατρικής βεβαίωσης Δημόσιου Νοσοκομείου που κοινοποιήθηκε σε δικαστικές αρχές, σε περίπτωση κακοποίησης του υποψηφίου λόγω γονεϊκής παραμέλησης και εγκατάλειψης ή ενδοοικογενειακής βίας, είτε βεβαίωσης από δικαστική αρχή ή εισαγγελέα ανηλίκων, σε περίπτωση παραβατικής συμπεριφοράς. Γνωματεύσεις που έχουν τυχόν εκδοθεί από τα Κέντρα Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών (ΚΕΔΔΥ) ή τα Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα (ΙΠΔ) χωρίς την παραπάνω διαδικασία και ισχύουν, πρέπει να επαναξιολογηθούν κατά τα ανωτέρω.

B. ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΣΤΟ ΦΑΣΜΑ ΑΥΤΙΣΜΟΥ

Οι υποψήφιοι στο φάσμα αυτισμού εξετάζονται **γραπτά ή προφορικά**.

Για τις περιπτώσεις αυτές απαιτείται γνωμάτευση από τα οικεία ΚΕΣΥ ή τα Κοινοτικά Κέντρα Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων του άρθρου 51 του Ν.4547/2018 ή τα πιστοποιημένα από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα (ΙΠΔ), στην οποία θα αναγράφεται ακριβώς η ανωτέρω δυσκολία του υποψηφίου, ο προφορικός ή ο γραπτός τρόπος εξέτασης, καθώς και ο χρόνος επαναξιολόγησής του, εφόσον απαιτείται από την κείμενη νομοθεσία. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται στο Λύκειο κατάθεσης της Αίτησης-Δήλωσης για συμμετοχή στις πανελλαδικές εξετάσεις συνοδευόμενη από τη γνωμάτευση των αναφερομένων Κέντρων.

Γ. ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΠΟΥ ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΙ ΓΡΑΠΤΑ

Εξετάζονται γραπτά οι υποψήφιοι που έχουν ιδιαίτερα σοβαρά προβλήματα **ακοής** (κωφοί, βαρήκοοι) σε ποσοστό 67% και άνω και όσοι παρουσιάζουν προβλήματα λόγου και ομιλίας (**δυσσαρθρία, τραυλισμός**) καθώς και προβλήματα **επιληψίας**.

Η σχετική αίτηση υποβάλλεται στο Λύκειο κατάθεσης της Αίτησης-Δήλωσης για συμμετοχή στις πανελλαδικές εξετάσεις συνοδευόμενη από γνωμάτευση η οποία χορηγείται από τις Υγειονομικές Επιτροπές των Κέντρων Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ) του ΕΦΚΑ για όσους έχουν προβλήματα ακοής (κωφοί, βαρήκοοι) σε ποσοστό 67% και άνω καθώς και προβλήματα επιληψίας, ενώ για τα προβλήματα λόγου και ομιλίας (δυσσαρθρία, τραυλισμός) απαιτείται γνωμάτευση από τα ΚΕΣΥ ή τα Κοινοτικά Κέντρα Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων του άρθρου 51 του Ν.4547/2018 ή τα πιστοποιημένα από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα (ΙΠΔ).

Δ. ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΠΟΥ ΠΑΣΧΟΥΝ ΑΠΟ ΚΑΤΑΓΜΑ Ή ΑΛΛΗ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΒΛΑΒΗ ΤΩΝ ΑΝΩ ΑΚΡΩΝ

Οι υποψήφιοι που πάσχουν από κάταγμα ή άλλη προσωρινή βλάβη των άνω άκρων που καθιστά αδύνατη τη χρήση τους για γραφή κατά τη διάρκεια της τακτικής περιόδου των πανελλαδικών εξετάσεων, δύνανται να εξετάζονται γραπτά **στις Επαναληπτικές Πανελλαδικές Εξετάσεις** του άρθρου 13Α του Ν.4186/2013 (ΦΕΚ 193 Α') **στο σύνολο των μαθημάτων που έχουν δηλώσει στην Αίτηση-Δήλωση**. Συνεπώς, ο τρόπος εξέτασης που προβλέπεται για τους υποψήφιους της περίπτωσης Δ της παρούσας, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 της αριθμ.Φ.251/22806/Α5/2021 Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 897 Β') είναι **μόνο γραπτός, εκτός και αν οι υποψήφιοι της κατηγορίας αυτής πιστοποιηθούν με προσωρινή κινητική αναπηρία τουλάχιστον 67% που συνδέεται με τα άνω άκρα**, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 1 (ii) της περίπτωσης Α της παρούσας, οπότε στην περίπτωση αυτή οι υποψήφιοι εξετάζονται προφορικά.

Για την περίπτωση αυτή οι υποψήφιοι, προκειμένου να συμμετάσχουν στις επαναληπτικές εξετάσεις του Σεπτεμβρίου, θα πρέπει το αργότερο εντός δύο (2) ημερών, εκ των οποίων τουλάχιστον η τελευταία εργάσιμη, από την ημέρα λήξης του Προγράμματος πανελλαδικών εξετάσεων είτε των μαθημάτων Γενικής Παιδείας και Προσανατολισμού των ημερησίων και εσπερινών Γενικών Λυκείων είτε των μαθημάτων Γενικής Παιδείας και Ειδικότητας των ημερησίων και εσπερινών Επαγγελματικών Λυκείων κατά περίπτωση, ανάλογα με τη συμμετοχή τους στις αντίστοιχες εξεταστικές διαδικασίες, να καταθέσουν σχετική αίτηση προς την ΕΕΔΔΕ που εδρεύει στη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, στην οποία ανήκει το Λύκειο κατάθεσης της αίτησης-δήλωσής τους. Στην περίπτωση των Ειδικών Μαθημάτων και των νέων Μουσικών Μαθημάτων η προθεσμία κατάθεσης της σχετικής αίτησης είναι το αργότερο εντός δύο ημερών από την ημέρα εξέτασης του αντίστοιχου μαθήματος που είχε δηλώσει. Η αίτηση για συμμετοχή στις Επαναληπτικές Πανελλαδικές Εξετάσεις, θα πρέπει να συνοδεύεται από:

α) δικαιολογητικά ασθενείας ή ιατρική γνωμάτευση από Δημόσιο Νοσοκομείο τα οποία φέρουν σφραγίδα Διευθυντή είτε Κλινικής ΕΣΥ ή Εργαστηρίου ή Πανεπιστημιακού Τμήματος ή από Δημόσιο Κέντρο Υγείας, τα οποία φέρουν σφραγίδα του Διευθυντή του Κέντρου, ή

β) δικαιολογητικά ασθενείας ή ιατρική γνωμάτευση από Ιδιωτικό Νοσοκομείο τα οποία φέρουν υπογραφή και σφραγίδα του θεράποντος ιατρού και του Διοικητικού Διευθυντή της ιδιωτικής Κλινικής, από τα οποία να προκύπτει η αδυναμία του υποψηφίου να συμμετάσχει σε γραπτή εξέταση.

Στη γνωμάτευση/δικαιολογητικά ασθενείας, εκτός από το κάταγμα ή την προσωρινή βλάβη, **πρέπει να πιστοποιείται ρητώς η αδυναμία χρήσης του άνω άκρου για γραφή και να αναγράφεται το χρονικό διάστημα ισχύος τους, το οποίο πρέπει να εμπεριέχει την περίοδο των πανελλαδικών εξετάσεων.**

Ε. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΕΩΝ

Δεδομένου ότι η φετινή υποβολή της Αίτησης-Δήλωσης των αποφοίτων και η υποβολή των σχετικών γνωματεύσεων αναπηρίας και ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών ή ειδικών μαθησιακών δυσκολιών από τους αποφοίτους και τους μαθητές πραγματοποιείται εν μέσω έκτακτων υγειονομικών συνθηκών, παρακαλούνται οι (Υπο)Διευθυντές των ΓΕΛ και των ΕΠΑΛ να οργανώσουν τη διαδικασία υποδοχής των υποψηφίων, κατάθεσης και ελέγχου των σχετικών γνωματεύσεων, ώστε να υπάρξει χρονική κατανομή των επισκέψεων των υποψηφίων στη σχολική μονάδα και να τηρηθούν όλα τα προβλεπόμενα μέτρα υγιεινής και ασφάλειας.

1. Οι **απόφοιτοι** υποβάλουν τις αιτήσεις με τις σχετικές γνωματεύσεις αναπηρίας και ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών ή ειδικών μαθησιακών δυσκολιών, που εξετάζονται προφορικά ή γραπτά κατά περίπτωση, στο Λύκειο υποβολής της Αίτησης-Δήλωσης για συμμετοχή στις πανελλαδικές εξετάσεις μαζί με την Αίτηση Δήλωση τους έως και 19 Μαρτίου 2021. Σε περίπτωση που δεν έχουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά δίνεται η δυνατότητα υποβολής τους το αργότερο μέχρι τέλος Μαρτίου 2021.

Ειδικότερα οι απόφοιτοι θα πρέπει να εκδηλώσουν στο email του σχολείου την επιθυμία τους για μετάβαση στη σχολική μονάδα για υποβολή της Αίτησης-Δήλωσης και των σχετικών γνωματεύσεων όπου απαιτείται και στη συνέχεια οι (Υπο)Διευθυντές με απαντητικό email να ορίσουν ακριβή ώρα και ημέρα μετάβασης στο Λύκειο καθώς και να αποστείλουν στους υποψηφίους συνημμένα την αριθμ.Φ.251/22933/Α5/26-02-2021 (ΦΕΚ 826 Β΄) ΥΑ (ορισμός ημερομηνίας υποβολής της αίτησης αποφοίτων).

2. Οι **μαθητές** υποβάλουν τις αιτήσεις με τις σχετικές γνωματεύσεις αναπηρίας και ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών ή ειδικών μαθησιακών δυσκολιών, που εξετάζονται προφορικά ή γραπτά κατά περίπτωση, στο Λύκειο που έχουν υποβάλει την Αίτηση-Δήλωση για συμμετοχή στις πανελλαδικές εξετάσεις το αργότερο μέχρι τέλος Μαρτίου 2021.

Ειδικότερα οι μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, εφόσον δεν έχουν ήδη καταθέσει στο Λύκειό τους τα απαραίτητα δικαιολογητικά, θα πρέπει να εκδηλώσουν στο email του σχολείου την επιθυμία τους για μετάβαση στη σχολική μονάδα για υποβολή των σχετικών γνωματεύσεων και στη συνέχεια οι (Υπο)Διευθυντές με απαντητικό email να ορίσουν ακριβή ώρα και ημέρα μετάβασης στο Λύκειο καθώς και να αποστείλουν στους υποψηφίους συνημμένα την αριθμ.Φ.251/22806/Α5/2021 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 897 Β΄) (Εξέταση των υποψηφίων με αναπηρία και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες...).

Συνεπώς, οι υποψήφιοι χρησιμοποιώντας τον κωδικό SMS 3 (μετάβαση σε δημόσια υπηρεσία) θα μεταβαίνουν στη σχολική μονάδα **φέροντας μαζί τους το απαντητικό email του σχολείου** (σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή) στο οποίο θα αναγράφεται η ακριβής ημέρα και ώρα μετάβασης, το απολυτήριο τους

εάν πρόκειται για αποφοίτους, καθώς και τα απαραίτητα δικαιολογητικά και το αντίστοιχο ΦΕΚ της υπουργικής απόφασης όπως αναφέρεται παραπάνω, σε περίπτωση που χρειαστεί να δικαιολογήσουν την μετακίνησή τους.

Σε περίπτωση προσφυγής στην Δευτεροβάθμια Επιτροπή Διεπιστημονικής Αξιολόγησης (ΔΕΔΑ) η σχετική αίτηση και η γνωμάτευση υποβάλλεται στον Διευθυντή του οικείου Λυκείου το αργότερο μέχρι τέλος Απριλίου 2021.

Υπενθυμίζεται ότι τα προαναφερόμενα δικαιολογητικά ισχύουν και για τα τυχόν ειδικά μαθήματα, καθώς και για το μάθημα Μουσική Αντίληψη και Γνώση, στα οποία θα εξετασθούν οι υποψήφιοι των πανελλαδικών εξετάσεων των ΓΕΛ και ΕΠΑΛ, δηλαδή η υποβολή των σχετικών δικαιολογητικών αφορά υποχρεωτικά και τις πανελλαδικές εξετάσεις των ειδικών μαθημάτων.

ΣΤ. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ

1. Επισημαίνεται ότι οι αποφάσεις χορήγησης ποσοστών αναπηρίας για τις οποίες απαιτείται πιστοποίηση από **ΚΕΠΑ** και έχουν εκδοθεί πριν την 1-9-2011 από τις Α/θμίες Υγειονομικές Επιτροπές των νομαρχιών, της περιφέρειας ή των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, μπορούν να χρησιμοποιούνται για κάθε νόμιμη χρήση, εφόσον εξακολουθούν να είναι σε ισχύ (επ' αόριστον αν πρόκειται για επ' αόριστον κρίση ή άλλως μέχρι την ημερομηνία που λήγει η ισχύς τους, εν προκειμένω οποτεδήποτε μέσα στο 2021, έτος υποβολής του μηχανογραφικού δελτίου) χωρίς να απαιτείται οι υποψήφιοι να εξετάζονται εκ νέου από τις Υγειονομικές Επιτροπές του ΚΕΠΑ. Αν για τις ανωτέρω αναπηρίες υπάρχει πιστοποιητικό αναπηρίας από τα ΚΕΠΑ, το οποίο είναι σε ισχύ κατά το έτος υποβολής του μηχανογραφικού δελτίου (εν προκειμένω οποτεδήποτε μέσα στο έτος 2021), δεν απαιτείται οι ενδιαφερόμενοι να εξετάζονται εκ νέου από τις Υγειονομικές Επιτροπές των ΚΕΠΑ. Επίσης γίνονται δεκτές και οι γνωματεύσεις αναπηρίας των Ανωτάτων Υγειονομικών Επιτροπών του Στρατού, του Ναυτικού, της Αεροπορίας καθώς και της Ελληνικής Αστυνομίας.
Στην περίπτωση που δεν υπάρχει πιστοποιητικό σε ισχύ, τότε οι υποψήφιοι οφείλουν να υποβάλουν αίτηση σε οποιοδήποτε σημείο ΚΕΠΑ τους εξυπηρετεί. Για τη διαδικασία πιστοποίησης από τις Υγειονομικές Επιτροπές των ΚΕΠΑ οι υποψήφιοι μπορούν να ενημερώνονται από την ιστοσελίδα του ΕΦΚΑ (www.efka.gov.gr). Προκειμένου να δοθεί προτεραιότητα, οι υποψήφιοι πρέπει να τονίζουν στη γραμματεία του ΚΕΠΑ, ότι η αίτησή τους πρέπει να καταχωρηθεί ηλεκτρονικά με θέμα εγγράφου κωδικός 013 «αίτημα για πανελλαδικές εξετάσεις».
2. Ειδικά για τους υποψηφίους που είναι **τυφλοί**, σύμφωνα με τον Ν.958/1979 (ΦΕΚ 191 Α') ή έχουν ποσοστό αναπηρίας στην όρασή τους τουλάχιστον 67% ή είναι αμβλύωπες με ποσοστό αναπηρίας στην όρασή τους τουλάχιστον 67% ή παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα ακοής (κωφός, βαρήκοος), γνωματεύσεις χορηγούνται και από τις Ιατροπαιδαγωγικές Υπηρεσίες του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ΚΕΑΤ) ή του Εθνικού Ιδρύματος Κωφών.
3. Από τις διατάξεις της παρ. 20 του άρθρου 20 του Ν.4547/2018 (ΦΕΚ 102 Α') προκύπτει ότι τυχόν γνωματεύσεις που έχουν εκδοθεί από τα **ΚΕΔΔΥ** και αναφέρονται στις ειδικές μαθησιακές δυσκολίες των κεφαλαίων Α, Β και Γ της παρούσας (άρθρο 1 της αριθμ.Φ.251/22806/Α5/2021 Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 897 Β')), γίνονται δεκτές, με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου.
4. Όλες οι γνωματεύσεις των ΚΕΔΔΥ και των ΙΠΔ για οποιοδήποτε λόγο, έχουν μόνιμη ισχύ σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 17 του αρ. 28 του Ν.4186/2013 (ΦΕΚ 193 Α'/17-9-2013), εφόσον βρίσκονταν σε ισχύ κατά την έναρξη ισχύος του ως άνω Νόμου. Όσον αφορά στις γνωματεύσεις των **ΚΕΣΥ**, ανάλογα με το είδος και τον βαθμό των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και των μαθησιακών δυσκολιών, προσδιορίζεται ο χρόνος επαναξιολόγησης, ο οποίος αναγράφεται στην έκθεση αξιολόγησης - γνωμάτευσης. Αν δεν αναγράφεται χρόνος επαναξιολόγησης, οι εκθέσεις των ΚΕΣΥ έχουν μόνιμη ισχύ,

σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν.3699/2008 (ΦΕΚ 199 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 51 του Ν.4547/2018 (ΦΕΚ 102 Α'). Σημειώνεται ότι επαναξιολόγηση απαιτείται στις περιπτώσεις αλλαγής σχολικής βαθμίδας.

Ο σχετικός πίνακας με τα στοιχεία των ΚΕΣΥ ανά περιφέρεια και ο κατάλογος Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων αναγνωρισμένων από το ΥΠΑΙΘ, βρίσκονται αναρτημένοι στην επίσημη ιστοσελίδα του ΥΠΑΙΘ (www.minedu.gov.gr) στο σύνδεσμο **“Ειδική Αγωγή \ ΚΕΣΥ ΕΔΕΑΥ”**.

5. Όταν υπάρχει διάσταση απόψεων μεταξύ των εκθέσεων αξιολόγησης - γνωματεύσεων των ΚΕΣΥ και των Κοινοτικών Κέντρων Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων για τον ίδιο μαθητή ή όταν οι γονείς και κηδεμόνες διαφωνούν με το αποτέλεσμα της έκθεσης αξιολόγησης - γνωμάτευσης του ΚΕΣΥ, οι γονείς ή κηδεμόνες έχουν δικαίωμα προσφυγής σε πενταμελή Δευτεροβάθμια Επιτροπή Διεπιστημονικής Αξιολόγησης (**ΔΕΔΑ**), η οποία συγκροτείται με απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης. Η απόφαση της ΔΕΔΑ είναι οριστική. Αν υπάρχει διάσταση απόψεων μεταξύ των εκθέσεων αξιολόγησης - γνωματεύσεων των ΚΕΣΥ και των Κοινοτικών Κέντρων Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων για τον ίδιο μαθητή και οι γονείς ή κηδεμόνες δεν προσφύγουν στην πενταμελή ΔΕΔΑ, υπερισχύει η έκθεση αξιολόγησης - γνωμάτευσης των ΚΕΣΥ.
6. Οι περιπτώσεις των υποψηφίων που δεν εντάσσονται σε αυτές που αναφέρονται στις παραγράφους Α, Β, Γ και Δ του άρθρου 1 της αριθ.Φ.251/22806/Α5/2021 Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 897 Β') εξετάζονται με την προβλεπόμενη διαδικασία των τακτικών γραπτών πανελλαδικών εξετάσεων. **Δεν γίνονται δεκτές** οι γνωματεύσεις, οι οποίες αναφέρουν αναπηρίες ή μαθησιακές δυσκολίες διαφορετικές από εκείνες που αναγράφονται στο άρθρο 1 της ανωτέρω ΥΑ. Οι γνωματεύσεις των Υγειονομικών Επιτροπών, των ΚΕΣΥ, των Κοινοτικών Κέντρων Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων καθώς και των Ιατροπαιδαγωγικών Κέντρων (ΙΠΔ) εκδίδονται κατά προτεραιότητα μετά από σχετική αίτηση του ενδιαφερομένου.
7. α) Όσοι υποψήφιοι με αναπηρία ή με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες θα εξετασθούν στις πανελλαδικές εξετάσεις 2021 προφορικά, η εξέτασή τους θα γίνει μόνο στα **Βαθμολογικά Κέντρα** ή στα **Ειδικά Εξεταστικά Κέντρα**.
β) Αντίθετα, όσοι υποψήφιοι έχουν σοβαρά προβλήματα ακοής (κωφοί, βαρήκοοι) σε ποσοστό 67% και πάνω, προβλήματα λόγου και ομιλίας (δυσαρθρία, τραυλισμός) ή προβλήματα επιληψίας εξετάζονται στις πανελλαδικές εξετάσεις γραπτά στα εξεταστικά κέντρα που εξετάζονται και οι υπόλοιποι μαθητές του Λυκείου τους. Με τον ίδιο τρόπο θα εξετασθούν και οι υποψήφιοι στο φάσμα αυτισμού για τους οποίους τα ΚΕΣΥ, τα Κοινοτικά Κέντρα Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων και τα Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα άλλων Υπουργείων έχουν εισηγηθεί τον γραπτό τρόπο εξέτασης. Η εξέταση των υποψηφίων αυτών γίνεται σε ξεχωριστή αίθουσα και ο χρόνος εξέτασής τους μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Λυκειακής/ Εξεταστικής Επιτροπής του Εξεταστικού Κέντρου. Ο χρόνος παράτασης της γραπτής εξέτασής τους δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τριάντα (30') λεπτά.
8. Οι Διευθυντές των Διευθύνσεων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, οι Διευθυντές των ΓΕΛ, των ΕΠΑΛ και των Λυκείων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης καθώς και κάθε άλλος φορέας στον οποίο κοινοποιείται η εγκύκλιος αυτή, πρέπει να μεριμνήσουν για την ανάρτησή της στους οικείους πίνακες των ανακοινώσεων καθώς και στις αντίστοιχες ιστοσελίδες τους για την ενημέρωση κάθε ενδιαφερόμενου. Ειδικότερα οι Διευθυντές των Λυκείων πρέπει να αποστέλλουν την εγκύκλιο αυτή με email σε όλους τους μαθητές της τελευταίας τάξης για να λάβουν γνώση.
9. Τέλος, με νέα εγκύκλιο που θα σας αποσταλεί θα σας ενημερώσουμε για την διαδικασία αποστολής των γνωματεύσεων των υποψηφίων οι οποίοι θα εξεταστούν πανελλαδικά στα Βαθμολογικά και τα Ειδικά Εξεταστικά Κέντρα.

Η ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΚΑΛΟΜΟΙΡΑ ΜΑΡΟΥΓΚΑ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο Υφυπουργού κ. Μακρή
3. Γραφείο Γεν. Γραμ. Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής
4. Γενική Διεύθυνση Σπουδών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
5. Γενική Διεύθυνση Ψηφιακών Συστημάτων, Υποδομών και Εξετάσεων
6. Δ/νση Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
7. Δ/νση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
8. Δ/νση Επαγγελματικής Εκπαίδευσης
9. Δ/νση Ανάπτυξης Πληροφοριακών Συστημάτων, Τμήμα Ε΄
10. Δ/νση Εξετάσεων και Πιστοποιήσεων, Τμήμα Α΄ και Β΄